

ere skyldsatte efter Ejendomsskyldloven med større Værdi end 12,000 Kr. Kun hvor særlige Omstændigheder tale derfor, kan man naa op til en Ejendomsskyldværdi af 18,000 Kr.

Lovens Benyttelse har ikke været stor. I de 5 Aar, i hvilke den har bestaaet, har der selvfølgelig fundet en Del Udlaan Sted efter den, men det samlede Beløb, der i dette Øjeblik er udlaant til selve Udstykningsforeningerne, er i Hovedlaan 39,900 Kr. og i Parcellaan 209,564 Kr., altsaa knap $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., knap $\frac{1}{4}$ af det Beløb, som i 5 Aars Perioden kunde have været udlaant. Man kunde sige, at dette tyder paa, at Loven er forfejlet, og at der saaledes ikke er megen Grund til at forny den. Jeg tror dog absolut, at dette vilde være en fejl Slutning. Det ligger i Sagens Natur, at en Lov som denne skal have Tid til at arbejde sig ind i den almindelige Bevidsthed. Der er ogsaa adskillige Forberedelser, som tage Tid, der skulle gøres, inden Løven kan komme til at virke. Der skal dannes Foreninger, og man maa huske, at disse Foreninger ere ikke saa lette at danne, som det mange Gange er Tilfældet med filantropiske Foretagender, thi her drejer det sig om, at de, som gaar ind i Foreningerne, skulle bringe økonomiske Ofre og løbe en økonomisk Risiko. Inden saadanne Foreninger dannes, og man paa vedkommende Egn bliver fortrolig med, at Foreningen er der, og med dens Betydning, gaar der selvfølgelig nogle Aar. Det har ogsaa vist sig, at alt som Aarene ere skredne frem, er Opmærksomheden for Lovens Eksistens bleven større og dens Benyttelse rigeligere. Jeg tror nu, at man kan sige, at der særlig blandt Husmændene er vundet overordentlig Interesse for denne Lov. Der er saaledes dannet forskellige Sammenslutninger af Husmandsforeninger til Udnyttelse af den. Der er altsaa ingen Grund til at opgive Loven, saa meget mindre, som den i det hele og store har virket godt. Staten har ikke lidt Tab paa disse Laan, og efter alt, hvad man kan skønne, har Loven virket efter sin Hensigt og gjort god Gavn i de paagældende Kredse, hvilket ogsaa fremgaar af de Begæring, vi have modtaget fra forskellige af de interesserede, ikke mindst fra Husmandsforeningerne, om Lovens Fornyelse.

Jeg har den Mening, at Loven bør fornys paa 5 Aar, og at den i sine Hovedtræk bør være ens med den tidligere Lov, navnlig mener jeg, at Kravet om, at det skal være større Landejendomme, der erhverves til Udstykning, ubetinget bør op-

retholdes. Som det maaske vil være i enkelte Medlemmers Erindring, stod der her i Landstinget for 5 Aar siden, da Forslaget var til Behandling, en ret livlig Debat om dette Spørgsmaal: større Landejendomme, og den overvejende Stemning i dette som i det andet Ting var for at fastholde, at man skulde give disse Laan til Udstykning af større Landejendomme, men ikke af egentlige Bøndergaarde. Den daværende Finansminister, Vilhelm Lassen, gav det Løfte, at denne Norm skulde blive lagt til Grund ved Lovens Administration, naturligvis med rimeligt Hensyn til Forholdene i de forskellige Egne, saaledes at man tog Begrebet større Landejendomme relativt, saa f. Eks. en Gaard paa Bornholm, der i andre Egne af Landet muligvis vilde blive regnet som en almindelig Bondegaard, vilde blive anset for en større Landejendom, naar den efter Besiddelsesforholdene derovre forholdsvis var det. Jeg tror ogsaa, at Lovens sociale Betydning vilde blive formindsket, hvis man fræveg det oprindelige Krav, at det skulde være en forholdsvis større Landejendom og ikke en almindelig Bondegaard.

Der er ved dette Forslag indført forskellige Ændringer af Betydning i den oprindelige Lov, og jeg skal kort gøre Rede for dem. Vi have optaget Embedsjorder blandt de Landejendomme, som kunne udstykkes, uden Hensyn til, om det er større Jorder eller ej. Vi have nemlig ment dette hensigtsmæssigt under Hensyn til, at der af og til bliver bortsolgt Embedsjorder, og disse mange Gange ere gode Objekter for den Udstykning, som Lovens Formaal tilsigter. — Endvidere er der i § 4 foreslaaet, at 50,000 Kr. ere Maksimum for, hvad den enkelte Forening kan opnaa i Laan. Det tilsigter naturligvis at hindre, at en enkelt Forening bemægtiger sig en uforholdsmæssig stor Del af den Laanesum, som er til Raadighed. — Den vigtigste Ændring er den, som er indført i § 5, hvor vi have forandret Renten fra 3 pCt. til nu at være 4 pCt. Jeg vil gerne understrege dette, idet det fra min Side skal være et første Led i en Bestræbelse, jeg agter at følge videre, nemlig at faa Renten af de betydelige Summer, som Stats-Laane-fonden udlæner, op til en mere passende Højde end den, hvori den nu befinder sig. Den Gang, vi fik vore Laanelove, var Rentefoden lavere end nu, og Staten kunde ogsaa laane til lavere Rente. De finansielle Forhold vare desuden mindre spændte, man regnede den Gang med, at man kunde gøre større Ofre fra Statskassens Side, end man efter